CBOS

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: http://www.cbos.pl

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/126/99

OPINIE O FUNKCJONOWANIU WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I WALCE Z PRZESTĘPCZOŚCIĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ ’99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Trzy czwarte społeczeństwa sądzi, że w Polsce trudno lub bardzo trudno jest na drodze sądowej odzyskać dług od osoby prywatnej czy też uzyskać odszkodowanie od organu administracji państwowej lub samorządowej. Aż 81% ankietowanych uważa, że trudno lub bardzo trudno jest odzyskać pieniądze wpłacone firmie, która nie wywiązała się z zobowiązań.

- Z kolei, jak oceniają badani, dość łatwo lub bardzo łatwo jest przestępcy uniknąć kary. Wprawdzie im cięższe przestępstwo, tym więcej respondentów twierdzi, że osobom, które złamały prawo, trudno uniknąć kary, niemniej jednak nawet mordercy - zdaniem jednej trzeciej Polaków - łatwo unikają odpowiedzialności (w stosunku do sprawców drobnych przestępstw taką opinię wyraża ponad 80% badanych).

- Przyczyn takiego stanu rzeczy ankietowani upatrują przede wszystkim w wadach systemu prawnego oraz niewłaściwym działaniu wymiaru sprawiedliwości. Natomiast znacznie rzadziej skłonni są doszukiwać się ich w złej pracy policji, a jeśli już je dostrzegają, to w nadmiernym skrępowaniu jej przepisami i zbyt małych uprawnieniach.

KTÓRE Z PONIŻSZYCH STWIERDZEŃ JEST NAJBLIŻSZE PANA(I) OPINII?

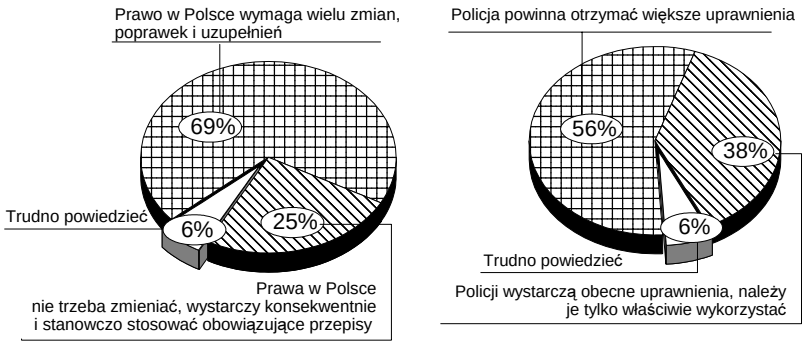

Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (109), 16-22 czerwca ‘99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1099).

Przedstawiony niedawno w Sejmie raport MSWiA o bezpieczeństwie publicznym, w tym o znacznym wzroście przestępczości w Polsce w ciągu ostatniej dekady, wywołał duże poruszenie w mediach. Z naszych badań[1] wynika, że ponad połowa społeczeństwa czuje się zagrożona przestępczością, a tylko jedna trzecia uważa, że w Polsce żyje się bezpiecznie. Jest to najlepszy wynik od sześciu lat, zapewne rezultat tego, że przynajmniej po części zdołaliśmy się już przyzwyczaić do serwowanych nam niemal codziennie wiadomości o różnego rodzaju zbrodniach i przestępstwach.

Jednocześnie dość powszechnie mówi się o opieszałości w działaniu sądów, sprawach ciągnących się już nie miesiącami, ale nawet latami, o lukach w prawie uniemożliwiających skuteczne działanie zarówno organom ścigania, jak i wymiarowi sprawiedliwości. Chodzi nie tylko o sprawy karne czy duże afery gospodarcze, ale też na przykład takie, jak odzyskanie pieniędzy od nieuczciwego dłużnika czy firmy, która nie wywiązała się z zobowiązań. Takie na pozór drobne sprawy, ale dotykające zwykłych ludzi, może nawet bardziej rzutują na opinie o wymiarze sprawiedliwości, niż sprawy głośne, o których „mówią wszyscy".

Przed dwoma miesiącami prasa doniosła[2] o raporcie ekspertów Unii Europejskiej, surowo oceniającym polską policję i sądy. Wymieniano tam m.in. niedoinwestowanie organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, przewlekłość postępowania przed sądami. Znajduje to również odbicie w sondażach opinii publicznej. Od dłuższego już czasu blisko

---

[1] Por. komunikat CBOS „Czy w Polsce żyje się bezpiecznie?", kwiecień '99.
[2] Zob. *Wszystkie braki organów ścigania*, „Rzeczpospolita" z 26 maja '99.

połowa Polaków negatywnie ocenia pracę sądów, a tylko niespełna jedna trzecia - pozytywnie. Znacznie lepiej postrzegana jest działalność policji - ponad połowa badanych wystawia jej oceny dobre[3].

W czerwcowym sondażu[4] poruszyliśmy niektóre sprawy związane z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości i walką z przestępczością.

ŁATWO CZY TRUDNO DOCHODZIĆ SPRAWIEDLIWOŚCI W SĄDZIE?

Zacznijmy od spraw z zakresu prawa cywilnego, z pozoru drobnych, ale przecież bardzo ważnych dla samych zainteresowanych i ich opinii o wymiarze sprawiedliwości.

CBOS

RYS. 1. **CZY, PANA(I) ZDANIEM, OBECNIE W POLSCE JEST ŁATWO CZY TEŻ TRUDNO NA DRODZE SĄDOWEJ:**

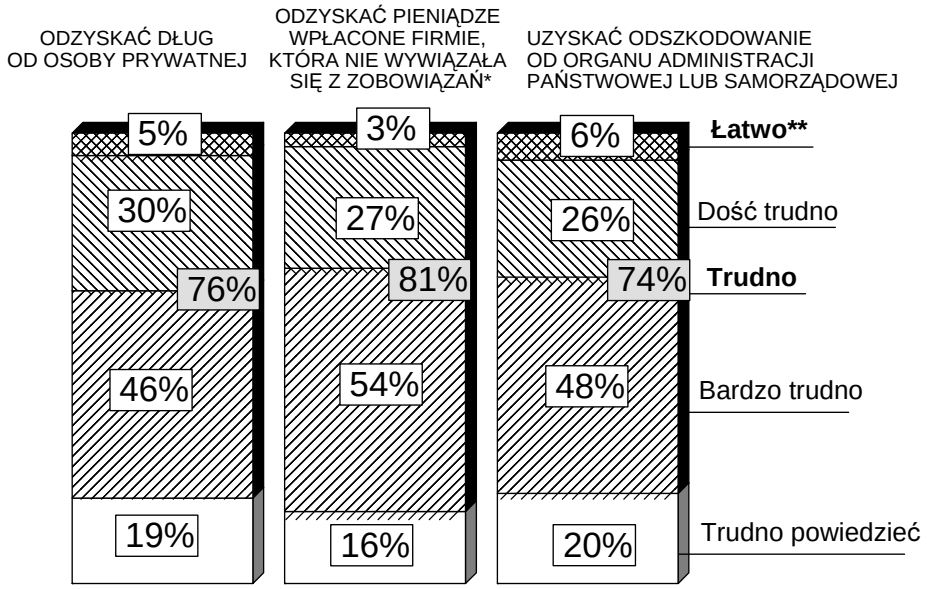

* Na przykład przy budowie domu, zakupie mieszkania, organizacji wypoczynku itp.

** Połączone kategorie „bardzo łatwo” i „dość łatwo”.

[3] Por. komunikat CBOS „Oceny działalności instytucji publicznych”, czerwiec ‘99.

[4] Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (109) przeprowadzony w dniach 16-22 czerwca ‘99 na liczącej 1099 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Przedstawione wyniki właściwie nie wymagają komentarza. Badani w zdecydowanej większości uważają, że trudno jest na drodze sądowej odzyskać od kogokolwiek należne pieniądze. Co więcej, niemal połowa, a w przypadku spraw z niesolidnymi firmami ponad połowa, stwierdza, że jest to bardzo trudne.

CZY PRZESTĘPCY ŁATWO CZY TEŻ TRUDNO UNIKNĄĆ KARY?

Od dość dawna wiadomo, że w dziedzinie zapobiegania przestępczości ważna jest nie tyle surowość kar, ile ich nieuchronność. Innymi słowy, potencjalnego przestępcę bardziej powstrzymuje przed popełnieniem przestępstwa świadomość, że ma bardzo małe szanse na uniknięcie kary, niż wysokość wyroku, jaki ewentualnie może otrzymać.

W jakim stopniu rozpowszechnione jest w społeczeństwie przekonanie, że przestępca wcześniej czy później stanie przed wymiarem sprawiedliwości i zostanie za swój czyn ukarany?

CBOS

RYS. 2. **CZY ŁATWO CZY TEŻ TRUDNO MOŻE UNIKNĄĆ KARY:**

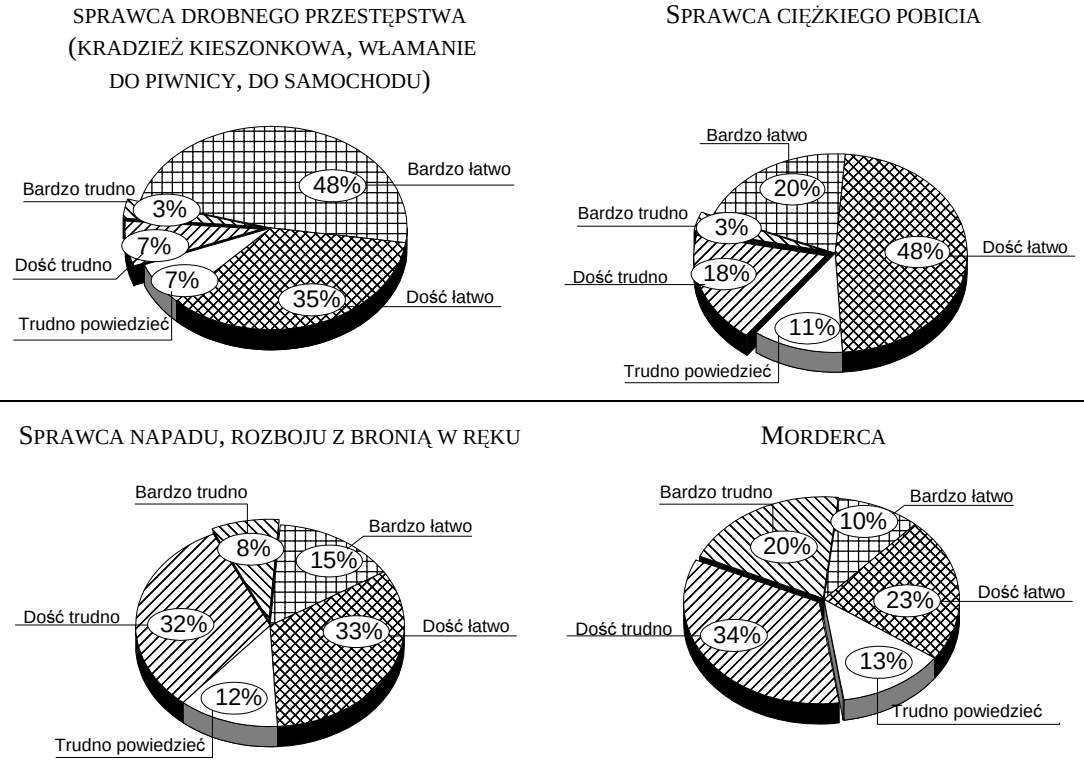

Jak się okazuje, trudno mówić o funkcjonowaniu w świadomości Polaków przekonania o nieuchronności kary. Sprawcy drobnych przestępstw są w powszechnym odczuciu niemal całkowicie bezkarni. O tym, że jest im **bardzo łatwo** uniknąć kary, przeświadczona jest blisko połowa ankietowanych (48%), a dalsze 35% - że **dość łatwo**. Wprawdzie im cięższe przestępstwo, tym większy odsetek badanych sądzi, że osobom, które złamały prawo, trudniej uniknąć kary, ale w opinii jednej trzeciej ankietowanych nawet mordercom nietrudno pozostać bezkarnymi. Warto w tym miejscu dodać, że dla poczucia bezpieczeństwa na co dzień największe znaczenie ma właśnie natężenie drobnej przestępczości[5].

Brak przekonania o nieuchronności kary jest mniej więcej równie częsty w różnych środowiskach społecznych. Można tylko wspomnieć, że im wyższe wykształcenie badanych, tym częściej są oni przeświadczeni o bezkarności sprawców drobnych przestępstw i pobić, ale również częściej o tym, że mordercom trudno jest uniknąć kary. W pewnym stopniu poglądy na ten temat różnicuje także wiek. W stosunku do sprawców pobić, napadów i zabójstw opinia, że trudno im uniknąć kary, jest tym częstsza, im badani są młodsi.

Własne doświadczenie badanego jako ofiary przestępstwa w pewnym stopniu jeszcze wzmaga przekonanie o bezkarności przestępców. Do najczęściej popełnianych przestępstw należy kradzież. Z deklaracji ankietowanych wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat skradziono coś ponad jednej piątej Polaków (22%).

Tabela 1

Czy w ostatnich pięciu latach zdarzyło się, że ukradziono Panu(i) coś?	Czy sprawca drobnego przestępstwa łatwo czy też trudno może uniknąć kary?		
	Łatwo	Trudno	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	89	9	2
Nie	81	10	9

V Cramera =0,106

Osoby okradzione nieco częściej niż pozostałe uważają, iż przestępcy łatwo mogą uniknąć kary. W badanej próbie zbyt mało było ofiar innych przestępstw (pobić, rozbojów), by zbadać, jak tego rodzaju doświadczenia wpływają na przekonanie o bezkarności przestępców.

---

[5] Taki wniosek wynika m.in. z badań przeprowadzonych metodą Focus Group przez CBOS w roku ‘95 dla Wyższej Szkoły Policyjnej w Szczytnie. Patrz A. Misiuk, *Społeczne poczucie bezpieczeństwa i czynniki wyznaczające jego poziom*, w: *Bezpieczny obywatel - bezpieczne państwo*, pod red. J. Widackiego i J. Czapskiej, Wydawnictwo KUL, Lublin 1998.

PO CZYJEJ STRONIE LEŻY WINA - SYSTEMU PRAWNEGO, POLICJI CZY WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Rozpowszechnione jest przekonanie, że przestępcom w Polsce łatwo uniknąć kary. Gdzie respondenci upatrują przyczyn takiego stanu rzeczy? Aby uzyskać choćby cząstkową orientację w tym zakresie, zadaliśmy badanym dwa uzupełniające się pytania. W pierwszym przedstawiliśmy listę najczęściej formułowanych zarzutów pod adresem organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości oraz obowiązujących przepisów prawnych. Zadaniem badanych było wskazanie, które z wymienionych na liście problemów uważają za główne utrudnienia w walce z przestępczością w Polsce. Następnie zapytaliśmy ankietowanych, jakie działania mogłyby - ich zdaniem - najskuteczniej spowodować ograniczenie przestępczości. Badani również wybierali z przedstawionej im listy działań, które odpowiadały sprawom ocenianym w poprzednim pytaniu.

Jak Pan(i) myśli, co przede wszystkim utrudnia walkę z przestępczością w Polsce?	CBOS
Zbyt łagodne prawo	49%
Pobłażliwość sądów wobec przestępców, zbyt niskie wyroki	48%
Zbyt łagodne warunki odbywania kary w więzieniu	28%
Luki w prawie, nieprzystosowanie przepisów prawa do obecnych warunków	25%
Przewlekłość, powolność w działaniu sądów, długi czas od rozpoczęcia rozprawy do wydania wyroku	23%
Zła praca, nieudolność policji	22%
Słabe wyposażenie policji, brak nowoczesnego sprzętu	22%
Korupcja, przekupstwo w policji	17%
Korupcja, przekupstwo w sądach i prokuraturze	12%
Zbyt łagodne traktowanie podejrzanych o popełnienie przestępstwa	10%
Nadmierne skrępowanie policji przepisami	9%
Zbyt przewlekłe, długotrwałe prowadzenie śledztwa	9%
Zbyt długi czas od zakończenia śledztwa do rozpoczęcia rozprawy w sądzie	8%
Inne przyczyny	1%
Trudno powiedzieć	3%

Odsetki nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wskazać trzy przyczyny.

Odpowiedzialnością za wzrost przestępczości badani zdecydowanie częściej obarczają system prawny i działanie wymiaru sprawiedliwości, natomiast znacznie rzadziej policję. Różnica między częstością wskazań, z jednej strony, na zbyt łagodne prawo oraz pobłażliwość sądów, a także luki w prawie i powolność w działaniu sądów, z drugiej zaś na złą pracę policji i jej nieudolność oraz przewlekłość śledztwa[6] jest wprost uderzająca.

Własne doświadczenia badanych z wymiarem sprawiedliwości w niewielkim stopniu wpływają na opinie o utrudnieniach w walce z przestępczością. Respondenci, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat mieli jakikolwiek kontakt z wymiarem sprawiedliwości, nieco częściej niż pozostali wskazują na zbyt długotrwałe prowadzenie śledztwa oraz przewlekłość postępowania przed sądami, jednak różnice nie są duże. Interesujące, że jednocześnie te właśnie osoby nieco rzadziej wskazują na złą pracę policji.

Tabela 2

Jak Pan(i) myśli, co przede wszystkim utrudnia walkę z przestępczością w Polsce?	Czy w ciągu ostatnich pięciu lat miał(a) Pan(i) jakikolwiek kontakt z sądem lub prokuraturą jako świadek lub któraś ze stron procesu?	
	Tak	Nie
	% wskazujących na daną sprawę	
Pobłażliwość sądów wobec przestępców, zbyt niskie wyroki	48	48
Zbyt łagodne prawo	47	49
Luki w prawie	28	25
Przewlekłość, powolność w działaniu sądów	28	22
Zbyt łagodne warunki odbywania kary w więzieniu	24	29
Słabe wyposażenie policji	23	22
Korupcja, przekupstwo w policji	19	17
Zła praca, nieudolność policji	17	24
Korupcja, przekupstwo w sądach i prokuraturze	14	12
Zbyt długotrwałe prowadzenie śledztwa	13	8
Nadmierne skrępowanie policji przepisami	12	8
Zbyt łagodne traktowanie podejrzanych	9	10
Zbyt długi czas od zakończenia śledztwa do rozpoczęcia rozprawy w sądzie	6	8
Inne	2	1
Trudno powiedzieć	1	3

[6] W badaniu pominęliśmy rolę prokuratury, wychodząc z założenia, iż można zasadnie przypuszczać, że tylko prawnicy i przestępcy orientują się dokładnie w procedurze karnej. Zakładamy, że dla przeciętnego człowieka to, co dzieje się, zanim sprawa trafi do sądu, należy raczej do policji.

Także stosunkowo niewielkie są różnice opinii w omawianej sprawie wśród badanych o różnym statusie społecznym[7] . W grę wchodzi przede wszystkim jeden wyznacznik tego statusu - wykształcenie, po części też związana z nim przynależność społeczno-zawodowa, w bardzo małym stopniu natomiast sytuacja materialna. Badani z wyższym wykształceniem, należący do kadry kierowniczej i inteligencji, a także, choć w mniejszej mierze, pracownicy umysłowi niższego szczebla wyraźnie rzadziej niż pozostali uważają, że zbyt łagodne prawo utrudnia walkę z przestępczością. Przypuszczenie, że wobec tego odpowiedzi na to pytanie są warunkowane rygoryzmem i postawami autorytarnymi, byłoby zbyt pochopne, jako że te same grupy nie różnią się od pozostałych w opiniach, że sądy w Polsce są zbyt łagodne wobec przestępców. Natomiast im wyższy poziom wykształcenia, tym częściej badani wskazują na luki w prawie, niedostosowanie przepisów prawa do obecnych warunków. Pogląd ten szczególnie często podzielają przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, a także pracownicy umysłowi niższego szczebla. Jednocześnie to właśnie oni wyraźnie rzadziej niż pozostali wskazują na zbyt łagodne warunki odbywania kary w więzieniu jako utrudnienie w walce z przestępczością. Pogląd taki szczególnie rzadko wyrażają badani z wyższym wykształceniem, rzadziej też osoby z wykształceniem średnim niż podstawowym czy zasadniczym zawodowym.

Trzeci wyznacznik położenia społecznego - sytuacja materialna, jak już wspomniano, niemal nie różnicuje poglądów w omawianej sprawie. Warto jednak zauważyć, że im lepsza samoocena materialnych warunków życia rodziny, tym częściej pojawia się opinia, że jednym z głównych utrudnień w walce z przestępczością jest słabe wyposażenie policji i brak nowoczesnego sprzętu.

Poprosiliśmy ankietowanych o wskazanie, jakie działania mogłyby najskuteczniej spowodować ograniczenie przestępczości.

---

[7] Patrz tabele aneksowe.

Jakie działania mogłyby najskuteczniej spowodować ograniczenie przestępczości?	CBOS
Surowsze wyroki dla przestępców	57%
Zaostrzenie warunków odbywania kary	46%
Zmiany w przepisach prawa mające na celu lepsze przystosowanie prawa do obecnych warunków, usunięcie luk prawnych	44%
Przyznanie policji większych uprawnień, większej swobody działania	30%
Zaostrzenie przepisów prawa	24%
Usprawnienie, lepsza organizacja pracy sądów, doprowadzenie do tego, by rozprawy nie ciągnęły się zbyt długo	22%
Bardziej sprawne, szybkie prowadzenie śledztwa - skrócenie czasu od ujęcia przestępcy do skierowania sprawy do sądu	16%
Dofinansowanie policji, wyposażenie jej w nowoczesny sprzęt	16%
Usprawnienie, poprawa pracy policji	11%
Bardziej stanowcze traktowanie podejrzanych o przestępstwo	9%
Skrócenie czasu od zakończenia śledztwa do rozpoczęcia rozprawy sądowej	6%
Inne działania	2%
Trudno powiedzieć	3%

Procenty nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wskazać trzy odpowiedzi.

Sposób na ograniczenie przestępczości badani dostrzegają przede wszystkim w ferowaniu przez sądy surowszych wyroków. Opinia taka wybija się zdecydowanie na pierwsze miejsce, dość wyraźnie wyprzedzając „zaostrzenie przepisów prawa". Przypomnijmy, że poprzednio „pobłażliwość sądów wobec przestępców, zbyt niskie wyroki" uzyskały niemal taką samą liczbę wskazań jak „zbyt łagodne prawo". Może to świadczyć, że przyczyn wzrostu przestępczości badani w większym stopniu upatrują w działaniu aparatu sprawiedliwości niż w systemie prawnym. Znacznie wzrosła także liczba wskazań na potrzebę usunięcia luk prawnych, zmian w przepisach prawa zmierzających do lepszego przystosowania go do obecnych warunków. Bardzo często wskazywano również „zaostrzenie warunków odbywania kary" jako sposób na ograniczenie przestępczości, co łącznie z postulatem surowszych wyroków świadczy jednak o dużym rygoryzmie badanych.

Natomiast potwierdza się wcześniejsze spostrzeżenie, iż badani wyraźnie rzadziej wiążą przyczyny wzrostu przestępczości ze złą pracą policji. W usprawnieniu i poprawie jej pracy jedynie co dziesiąty respondent dostrzega metodę na ograniczenie przestępczości. Trzeba też zwrócić uwagę na dość częsty postulat przyznania policji większych uprawnień, dania jej większej swobody działania. Sprawa ta pojawia się znacznie częściej w kontekście metod walki z przestępczością niż w kontekście utrudnień w walce z przestępczością.

Osobiste doświadczenia z wymiarem sprawiedliwości w pewnym stopniu modyfikują poglądy dotyczące metod ograniczenia przestępczości. Ci spośród badanych, którzy w ciągu ostatnich pięciu lat mieli jakikolwiek kontakt z wymiarem sprawiedliwości, rzadziej niż pozostali upatrują rozwiązania w ferowaniu surowszych wyroków, natomiast częściej w zmianach w prawie zmierzających do usunięcia luk prawnych, a nie zaostrzenia jego przepisów.

Tabela 3

Jakie działania mogłyby najskuteczniej spowodować ograniczenie przestępczości?	Czy w ciągu ostatnich pięciu lat miał(a) Pan(i) jakikolwiek kontakt z sądem lub prokuraturą jako świadek lub któraś ze stron procesu?	
	Tak	Nie
	% wskazujących na daną sprawę	
Zmiany w przepisach prawa, usunięcie luk prawnych	49	42
Surowsze wyroki dla przestępców	49	58
Zaostrzenie warunków odbywania kary	42	46
Przyznanie policji większych uprawnień, większej swobody działania	29	31
Usprawnienie, lepsza organizacja pracy sądów, doprowadzenie do tego, by rozprawy nie ciągnęły się zbyt długo	25	21
Zaostrzenie przepisów prawa	22	25
Dofinansowanie policji, wyposażenie jej w nowoczesny sprzęt	16	17
Bardziej sprawne, szybkie prowadzenie śledztwa	16	16
Usprawnienie, poprawa pracy policji	13	10
Skrócenie czasu od zakończenia śledztwa do rozpoczęcia rozprawy sądowej	6	6
Bardziej stanowcze traktowanie podejrzanych o przestępstwo	6	9
Inne	2	2
Trudno powiedzieć	0	3

Poglądy na temat metod walki z przestępczością są dość wyraźnie zależne od wykształcenia badanych. Przede wszystkim dość znacznie od pozostałych odbiegają opinie w tej sprawie osób z wyższym wykształceniem. Ta grupa badanych zdecydowanie najczęściej kładzie nacisk na lepsze przystosowanie prawa do obecnych warunków i usunięcie luk prawnych. Częstość pojawiania się tego postulatu wzrasta zresztą systematycznie wraz z poziomem wykształcenia. Ankietowani z wyższym wykształceniem również znacznie częściej niż pozostali wskazują na konieczność usprawnienia pracy sądów oraz bardziej sprawne, szybkie prowadzenie śledztwa - skrócenie czasu od ujęcia przestępcy do skierowania sprawy do sądu. Natomiast zdecydowanie rzadziej niż inni uważają za skuteczne w walce z przestępczością stosowanie surowszych wyroków, jak również zaostrzenie przepisów prawa oraz warunków odbywania kary.

Można jeszcze dodać, że na usunięcie luk prawnych szczególnie często kładą nacisk badani pracujący na własny rachunek, a także kadra kierownicza i inteligencja oraz ogół pracowników umysłowych.

Z omówionych dotychczas wyników jednoznacznie wynika, że za to, iż przestępcom w Polsce łatwo uniknąć kary, odpowiada - zdaniem badanych - system prawny i instytucje wymiaru sprawiedliwości, a dopiero w dalszej kolejności policja. Ankietowani postulują zarówno zaostrzenie przepisów prawa, jak i ferowanie surowszych wyroków. Co więc, zdaniem respondentów, może mieć większe znaczenie dla skuteczniejszej walki z przestępczością - reforma systemu prawnego czy też bardziej stanowcze i konsekwentne działanie aparatu wymiaru sprawiedliwości w ramach obowiązujących przepisów prawnych?

CBOS

RYS. 3. **KTÓRE Z PONIŻSZYCH STWIERDZEŃ JEST NAJBLIŻSZE PANA(I) OPINII?**

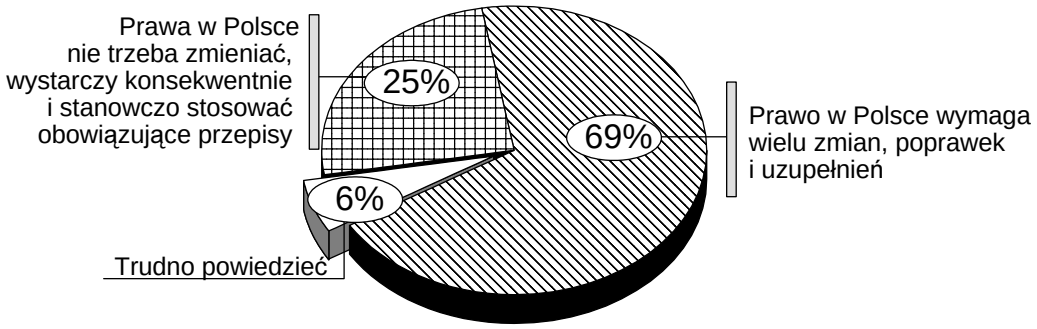

Zdecydowana większość ankietowanych podziela pogląd, że system prawny w Polsce jest wadliwy, stanowcze i konsekwentne zaś stosowanie przez wymiar sprawiedliwości obowiązującego prawa nie poprawi sytuacji w walce z przestępczością. Ponieważ opinia taka dotyczy zarówno zmian zmierzających do likwidacji luk prawnych, jak i zaostrzenia przepisów, a akcentowanie tych spraw kształtuje się różnie - w zależności od wykształcenia, a w pewnym stopniu także przynależności społeczno-zawodowej - zróżnicowania odpowiedzi na przytoczone wyżej pytanie są nieco mniej klarowne. W każdym razie należy zwrócić uwagę, iż opinię, że prawa w Polsce nie ma potrzeby zmieniać, lecz jedynie konsekwentnie i stanowczo stosować obowiązujące przepisy (co pośrednio oznacza poprawę pracy aparatu wymiaru sprawiedliwości), częściej niż pozostali wyrażają badani z wyższym wykształceniem. Warto jeszcze dodać, że potrzebę zmian w prawie badani dostrzegają tym częściej, im są młodsi.

Na zakończenie poruszymy jeszcze sprawę większych uprawnień policji. Postulat taki wskazywany był stosunkowo często wówczas, gdy pytaliśmy o najskuteczniejsze metody ograniczania przestępczości.

CBOS

RYS. 4. **KTÓRE Z PONIŻSZYCH STWIERDZEŃ JEST NAJBLIŻSZE PANA(I) OPINII?**

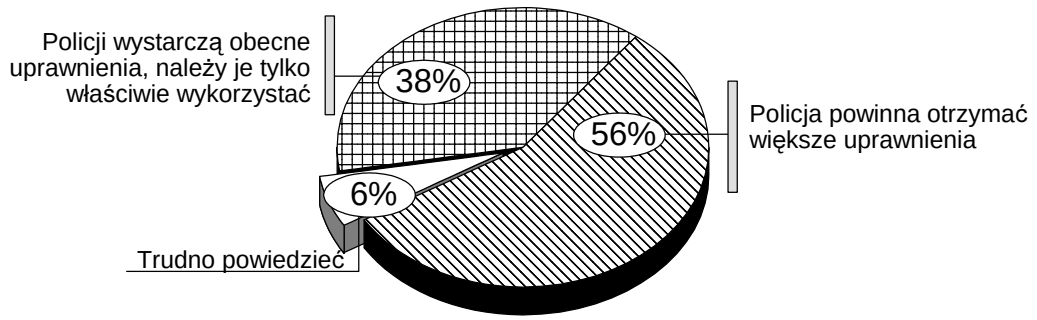

Ponad połowa badanych opowiada się za zwiększeniem uprawnień policji. Pogląd ten mniej więcej równie często podzielają różne środowiska społeczne. Jedynie respondenci z wyższym wykształceniem, należący do kadry kierowniczej i inteligencji oraz pracujący na własny rachunek stosunkowo częściej niż pozostali opowiadają się za niezwiększaniem tych uprawnień.

★

★ ★

Wśród badanych niemal powszechne jest przekonanie, że w sprawach cywilnych dość trudno, a nawet bardzo trudno jest dochodzić sprawiedliwości na drodze sądowej. Co gorsza, także odnośnie do spraw karnych przeważa opinia, iż nie tylko sprawcom drobnych przestępstw, ale także np. ciężkich pobić dość łatwo lub nawet bardzo łatwo jest uniknąć kary. Blisko połowa badanych jest zdania, że również sprawcom rozboju z bronią w ręku bardzo łatwo lub przynajmniej dość łatwo jest uniknąć kary. Co trzeci ankietowany sądzi, że nawet mordercom łatwo jest uniknąć kary.

Odpowiedzialnością za ten stan rzeczy obarczany jest system prawny i funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, w znacznie mniejszym stopniu natomiast policja. Prawo w Polsce wymaga wielu zmian, poprawek i uzupełnień - taka opinia wyraźnie przeważa nad poglądem, że wystarczy konsekwentnie i stanowczo stosować obowiązujące przepisy. Postulowane przez badanych zmiany w prawie dotyczą zarówno zaostrzenia przepisów, jak i dostosowania prawa do obecnych warunków, usunięcia licznych luk prawnych. Natomiast pod adresem wymiaru sprawiedliwości częściej wysuwane są postulaty stosowania surowszych wyroków dla przestępców niż usprawnienia funkcjonowania jego instytucji.

Opracował

Michał STRZESZEWSKI